

Muuttuvat hallinnan tavat ja aktiivinen kansalaisuus -ohjelman konsortiot

Kansalaisuuden kuilut ja kuplat (BIBU)

Konsortion johtaja:	Anu Kantola (Helsingin yliopisto)
Työpakettien johtajat:	Tanja Aitamurto (Stanford University), Heikki Hiilamo (Helsingin yliopisto), Markku Jokisipilä (Turun yliopisto), Mika Maliranta (ETLA), Pasi Moisio (THL), Kaarina Nikunen (Tampereen yliopisto), Hanna Wass (Helsingin yliopisto)
Vuorovaikutusvastaava:	Alexi Neuvonen (Demos Research Oy)

Konsortio Kansalaisuuden Kuilut ja Kuplat (BIBU) selvittää kuinka globaalit muutokset – talouden rakennemuutos, kaupungistuminen ja muuttoliike – muuttavat kansalaisten poliittista toimintakykyä, poliittisiin intressejä ja poliittisia tunteita. BIBU selvittää myös, miten poliittinen päätöksenteko vastaa muuttuviin intresseihin poliittisissa kysymyksissä ja kamppailuissa, jotka määrittävät pohjoismaisen hyvinvointimallin tulevaisuutta. Tutkimuksen pohjalta BIBU kamppailee osallistumisen kuiluja ja kuplia. BIBU luo uutta tietoa yhdessä kansalaisyhteiskunnan, intressiryhmien, päättäjien, talouselämän ja virkamiesten kanssa. BIBU kehittää myös osallistavia innovaatioita kuten digitaalisia alustoja lainvalmisteluun, digitaalisia diplomaatteja, sovittelupaneleja ja valtaistavia julkisuuksia sekä kursseja päättäjille. Tavoitteena on tehdä Suomesta kansainvälisesti kiinnostavana demokratian kiihdyttämö.

Osallistuminen pitkäjänteisessä päätöksenteossa (PALO)

Konsortion johtaja:	Maija Setälä (Turun yliopisto)
Työpakettien johtajat:	Kaisa Herne (Tampereen yliopisto), Juha Hiedanpää (LUKE), Lauri Rapeli (Åbo Akademi)
Vuorovaikutusvastaava:	Henri Vogt (Turun yliopisto)

Osallistuminen pitkäjänteisessä päätöksenteossa (PALO) käsittelee lyhytjänteisyyden ongelmaa julkisessa päätöksenteossa ja hallinnossa. Vaikka inhimillisen toiminnan vaikutuksista on paljonkin informaatiota, sitä ei oteta riittävästi huomioon päätöksenteossa. PALO rakentuu huippuluokan perustutkimukselle pyrkimyksissään vahvistaa demokratiaa. Se kehittää pitkän aikavälin vaikutukset paremmin huomioivia, deliberatiivisia osallistumiskäytäntöjä, joita voidaan soveltaa Suomessa ja muualla. PALO on monitieteinen hanke, jossa on mukana politiikan tutkijoita, ympäristötutkijoita, filosofeja, psykologeja ja käyttäytymistaloustieteilijöitä sekä joukko yhteistyötahoja. WP1 keskittyy pitkän tähtäimen päätöksenteon filosofisiin ja käyttäytymistieteellisiin perusteisiin. WP2 analysoi nykyisten hallintamuotojen ongelmia. WP3 ja 4 suunnittelevat kansalaisosallistumisen mekanismeja hallinnon eri tasoilla. WP5 koskee vuorovaikutusta sidosryhmien ja suuren yleisön kanssa.

Yhteistoiminnallisia ratkaisuja sirpaloituvien yhteiskuntien ongelmiin (CORE)

Konsortion johtaja:	Lasse Peltonen (Itä-Suomen yliopisto)
Työpakettien johtajat:	Rauno Sairinen (Itä-Suomen yliopisto), Heli Saarikoski (SYKE), Tapio Litmanen (Jyväskylän yliopisto), Ismo Pölönen (Itä-Suomen yliopisto), Nina Helander (Tampereen teknillinen yliopisto), Pia Polsa (Hanken), Taru Peltola (SYKE). Mainittujen organisaatioiden lisäksi Linnunmaa Oy osallistuu konsortion toimintaan.
Vuorovaikutusvastaava:	Maija Faehnle (Suomen ympäristökeskus SYKE)

CORE kokeilee ja tutkii uusia yhteishallinta- ja osallistumiskäytäntöjä, jotka edistävät päätöksentekijöiden, kansalaisten, yritysten, valtiollisten ja valtiosta riippumattomien järjestöjen ja tutkijoiden välistä vuorovaikutusta ympäristösuunnittelu- ja päätöksentekoprosesseissa. Yhteistoiminnallisten tapaustutkimusten kautta etenevän tutkimuksen keskiössä ovat: 1) yhteishallintamekanismit ja kapasiteetti; 2) uudet, yhteistoiminnalliset tietokäytännöt; 3) aktiivinen kansalaisyhteiskunta ja osallistuminen; 4) oikeudelliset ja sääntelyn näkökulmat; ja 5) yritys-yhteiskunta -suhteet ja arvonluonti. COREn käytännölliset tulokset pitävät sisällään konkreettisia yhteistoimintamalleja yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi, uudenlaisen kumppanuuksajattelun vahvistamista julkisissa prosesseissa sekä reilujen ja tehokkaiden ratkaisujen luomiseksi kiistanalaisiin ongelmiin. Hankkeen tulokset tullaan syntetisoimaan etenemiskartaksi kohti yhteishallintaan perustuvaa muutosta Suomessa.

Sopeutuminen kestävän kasvun edellytyksenä -ohjelman konsortiot

Luova sopeutuminen viheliäisiin ekososiaalisiin murroksiin (WISE)

Konsortion johtaja: Hukkinen, Janne Ilmari (Helsingin yliopisto)
Työpakettien johtajat: Turo-Kimmo Lehtonen (Tampereen yliopisto), Markku Wilenius (Turun yliopisto).
Mainittujen organisaatioiden lisäksi Aalto-yliopisto osallistuu konsortion toimintaan.
Vuorovaikutusvastaava: Paavo Järvensivu (BIOS Research Unit)

WISE pyrkii 1) parantamaan viheliäisiä ekososiaalisia murroksia koskevaa päätöksentekoa ja arviointia ja 2) parantamaan Suomen sietokykyä ja sopeutumista murroksiin. WISE kehittää ja testaa uutta kansallisen tason integroitua politiikkamekanismia, politiikkapäämajaa (Policy Operations Room, POR), jossa kehitetään nopeita ja näyttöön perustuvia sopeutumistapoja odottamattomiin ekososiaalisiin murroksiin (kuten samanaikainen ilmastopakolaisuus, energiakriisi ja poliittinen epävakaus). POR on todellista päämajaa matkiva harjoitusalue, jossa päätöksentekijät pyrkivät toimimaan kuten toimisivat todellisessa kriisissä. POR on kehitettävissä harjoitusalueesta pysyväksi politiikkamekanismiksi. Se voi tarjota nopeaa, laaja-alaista ja tutkimustietoon perustuvaa tukea monimutkaisiin päätöksenteon haasteisiin, joihin Suomen kaltainen pieni ja avoin kansallisvaltio vääjäämättömästi altistuu lähitulevaisuudessa.

Sopeutuminen sinisen kasvun avaimena (BlueAdapt)

Konsortion johtaja: Anna-Stiina Heiskanen (Suomen ympäristökeskus SYKE)
Työpakettien johtajat: Otso Ovaskainen (Helsingin yliopisto), Helena Valve (Suomen ympäristökeskus SYKE), Jukka Similä (Lapin yliopisto), Markku Ollikainen (Helsingin yliopisto). Mainittujen organisaatioiden lisäksi Demos Research Oy, Ilmatieteen laitos ja Itä-Suomen yliopisto osallistuvat konsortion toimintaan.
Vuorovaikutusvastaava: Anna-Stiina Heiskanen (Suomen ympäristökeskus SYKE)

Siniset aarteemme – joet, järvet ja meri - tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia taloudelliseen kasvuun. Niitä uhkaa liiketoiminta, kuten maatalous, turve- ja vesivoimatuotanto, sekä ilmaston muutos, joka aiheuttaa muutoksia ruuan ja energian tuotantoon uusine riskeineen. Kielteisten trendien ohjaaminen mahdollisuuksiksi, kuten uusiin liiketoimintamalleihin sinisen kasvun kilpailuvaltteina, edellyttää sopeutuvaa hallintaa, joka on notkea, ennustettava ja nojaa tieteeseen. Hanke edistää tutkimustiedon käyttöä politiikassa yhdistämällä eturivin ekologista mallinnusta talouden, politiikan ja säätelyn tutkimukseen. Yrittäjien kanssa etsimme luovia ratkaisuja tukemaan sinistä kasvua. Tutkimme kuinka julkinen sektori parhaiten tukee siirtymää kestäväan siniseen kasvuun. Kehittämme sääntelyvälineitä, jotka edistävät uuden tiedon hyväksikäyttöä. Sidosryhmien kanssa luomme

ratkaisuja kestävästä kasvuun ja kokoamme ne Sinistä kasvuun edistäviksi sopeutuvan hallinnan suuntaviivoiksi.

Uudet maatalous- ja metsämaan viljely- ja hoitomenetelmät - avain kestäväan biotalouteen ja ilmastonmuutoksen hillintään (SOMPA)

Konsortion johtaja: Raisa Mäkipää (Luonnonvarakeskus LUKE)
Työpakettien johtajat: Kati Kulovesi (Itä-Suomen yliopisto), Kristiina Regina/Raija Laiho (Luonnonvarakeskus LUKE), Timo Vesala (Helsingin yliopisto), Heikki Lehtonen (Luonnonvarakeskus LUKE), Aleksi Lehtonen (Luonnonvarakeskus LUKE), Jyri Seppälä (Suomen ympäristökeskus SYKE)
Vuorovaikutusvastaava: Kati Berninger (Tyrsky Consulting)

Ilmastopoliittinen tavoite on hillitä ilmastonmuutosta vähentämällä globaaleja kasvihuonekaasupäästöjä. Suomessa maatalouden päästöjä ei ole vielä onnistuttu vähentämään muiden sektorien tapaan ja suometsien maaperäpäästöjen odotetaan lisääntyvän päätehakkuiden lisääntyessä. Lisäksi metsien hiilinielu pienenee puun käytön lisääntyessä. Hanke kehittää ekologisesti ja taloudellisesti kestäviä ilmastonmuutoksen hillinnän keinoja metsä- ja viljelysmaiden, erityisesti paljon päästöjä aiheuttavien turvemaiden, hoitoon yhdessä maanomistajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Tutkimusryhmä tuottaa uutta tieteellistä tietoa turvemaiden metaani- ja hiilidioksidipäästöjen muodostumisesta. Hankkeessa laaditaan kasvihuonekaasupäästöskenaarioita metsäteollisuuden (uudet biotuotteet), turvemaiden käytön ja ruoan kulutuksen trendien perusteella. Tutkimuksessa kehitettävät hillinnän keinot auttavat Suomea saavuttamaan päästövähennystavoitteet.

Parempi tietopohja ja palvelujen optimointi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen tueksi (IMPRO)

Konsortion johtaja: Tiina Laatikainen (Itä-Suomen yliopisto)
Työpakettien johtajat: Jarmo Rusanen (Oulun yliopisto), Kristiina Manderbacka (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL), Markku Tykkyläinen (Itä-Suomen yliopisto), Miika Linna (Aalto-yliopisto), Pasi Fränti Tykkyläinen (Itä-Suomen yliopisto)
Vuorovaikutusvastaava: Marko Lähteenmäki (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL)

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tueksi tarvitaan tietoa palvelujen rakenteesta, niiden toimivuudesta ja tuloksellisuudesta. Tämän tutkimusprojektin tavoitteena on kehittää analyysimenetelmiä ja malleja hyödyntäen kansallisia sosiaali- ja terveydenhuollon rekisteritietoaineistoja ja paikkatietoja tukemaan tasa-arvoisempien ja kustannustehokkaampien palvelujen kehittämistä. Käyttäen kansanterveydellisesti keskeisiä ja paljon palvelujen käyttöä ja kustannuksia aiheuttavia sairauksia esimerkkeinä tutkimusryhmä analysoi sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteita, hoidon saavutettavuutta, hoitopolkuja, hoidon tuloksia ja kustannuksia sekä kustannusvaikuttavuutta

sekä ennen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta että sen jälkeen. Tulosten perusteella laaditaan malleja ja suunnittelutyökaluja tukemaan palvelujen uudistamistyötä. Pohjois-Karjalan Siun sote, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio on toteutettu 1.1.2017 toimii projektissa pilottialueena.

Metsäluonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja hiilen sitominen muuttuvassa ympäristössä (IBC-CARBON)

Konsortion johtaja: Martin Forsius (Suomen ympäristökeskus SYKE)
Työpakettien johtajat: Annikki Mäkelä (Helsingin yliopisto), Risto Heikkinen (Suomen ympäristökeskus SYKE), Katri Rankinen (Suomen ympäristökeskus SYKE), Timo Kumpula (Itä-Suomen yliopisto), Anna-Kaisa Kosenius (Helsingin yliopisto), Atte Moilanen (Helsingin yliopisto)
Vuorovaikutusvastaava: Saija Kuusela (Suomen ympäristökeskus SYKE)

Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja metsien kestävä käytön yhteensovittaminen on merkittävä haaste suomalaiselle yhteiskunnalle muuttuvassa ympäristössä. Keskeiset poliittiset linjaukset, kuten kansallinen energia- ja ilmastostrategia, tähtäävät puusta valmistettujen tuotteiden ja uusiutuvan energian käytön lisäämiseen. Nämä tavoitteet täytyy sovittaa yhteen luonnon monimuotoisuuden suojeleminen edistävien tavoitteiden kanssa. Biomassan käytön kasvulla tulee olemaan kauaskantoisia seurauksia luonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja hiilen sidonnalle, muiden ympäristövaikutusten ohella. Tämän hankkeen tavoitteina on kehittää (i) integroitua malleja alueellisesti optimaalisen maankäytön määrittämiseksi, (ii) vapaaehtoisuuteen perustuvia rahallisia kompensatiomekanismeja metsänomistajille sekä (iii) viestiä sidosryhmille sopeutumisvaihtoehdoista ja kestävästä toimintatavoista sekä niiden reunaehdoista.

Valmistus 4.0 - ja sen teknologiset, taloudelliset, koulutukselliset ja sosiaalipoliittiset strategiat

Konsortion johtaja: Kari Ullakko (Lappeenrannan teknillinen yliopisto)
Työpakettien johtajat: Jari Kaivo-oja (Turun yliopisto), Heikki Handroos (Lappeenrannan teknillinen yliopisto), Mikael Collan. (Lappeenrannan teknillinen yliopisto), Jouni Välijärvi (Jyväskylän yliopisto), Heikki Hiilamo (Helsingin yliopisto)

Valmistava teollisuus on muuttumassa isojen tehtaiden tuotannosta pieniin, joustavan valmistuksen yksikköihin, jotka voivat sijaita lähellä kuluttajaa ja joiden toimintaa ohjataan digitaalisesti etänä. Tämä kehitys muuttaa teollista rakennetta ja yhteiskuntaa. Tässä tutkimushankkeessa pyrimme löytämään vastauksen kysymykseen ”kuinka voimme varmistaa, että Suomi voi menestyä tässä muutoksessa?” Projektissa määritetään tielkartta korkean teknologian valmistuksen muutoksesta ja osoitetaan, mitkä ovat muutosta ajavat avainteknologiat ja sosiaaliset voimat. Lisäksi selitämme, millaisia liiketoiminta-, koulutus- ja yhteiskuntamalleja tarvitaan varmistamaan Suomen ja suomalaisten yritysten selviytyminen ja kyky hyödyntää tulevaa vallankumousta. Tutkimme myös, kuinka valikoitujen tuotteiden automaattinen valmistus voi lisätä työpaikkoja ja kuinka automaation ansiosta kasvavat tulot voidaan hyödyntää tukemaan niiden ihmisten elämää, joiden työn automaatio on hävittänyt ja estämään syrjäytymistä.

Kestävän kasvun avaimet -ohjelma

Kasvava mieli: Koulutukselliset transformaatiot kestävän yksilöllisen, sosiaalisen ja institutionaalisen uudistumisen tueksi (GrowingMind)

Konsortion johtaja:	Kai Hakkarainen (Helsingin yliopisto)
Työpakettien johtajat:	Kimmo Alho (Helsingin yliopisto), Erno Lehtinen (Turun yliopisto), Tapio Salakoski (Turun yliopisto), Jari Lavonen (Helsingin yliopisto). Mainittujen organisaatioiden lisäksi Tampereen yliopisto ja Helsingin kaupungin opetusvirasto osallistuvat konsortion toimintaan.
Vuorovaikutusvastaava:	Kirsti Lonka (Helsingin yliopisto)

”Kasvava mieli: Kasvatukselliset transformaatiot yksilöllisen, sosiaalisen ja institutionaalisen uudistumisen tukemiseksi digitaalisena aikakautena” hankkeen (2018-2023) tarkoituksena on tukea suomalaisten koulujen ja opettajien uudistumista korkeatasoisen akateemisen tutkimuksen tuella. Nuorten myönteinen kehitys on tulevaisuuden kestävän kasvun tärkein voimavara, jota hanke tukee 6 työpaketin välityksellä, joka liittyvät 1) nuorten kehitykseen ja digitaaliseen osallistumiseen liittyvän pitkittäisaineiston keräämiseen ja aivotutkimuksiin, 2) nuorten oppimista voimaannuttaviin interventioihin, 3) oppimista innostavien keksimis- ja peliprojektien toteuttamiseen, 4) uuden sukupolven oppimisanalytiikan kehittämiseen, 5) opettajien osaamisen ja koulun systeemisen kehityksen tukemiseen ja 6) tutkija-opettaja kumppanuuteen perustuvien osallistavien vuorovaikutustapahtumien järjestämiseen. Hanke toteutetaan yhdessä Helsingin kaupungin opetusviraston digitalisaatioprojektin kanssa.

Kaikki nuoret haluavat määrätä elämästään (ALL-YOUTH)

Konsortion johtaja:	Reetta Toivanen (Helsingin yliopisto)
Työpakettien johtajat:	Päivi Honkatukia (Tampereen yliopisto), Kaisa Väänänen (Tampereen teknillinen yliopisto), Jukka Viljanen (Tampereen yliopisto)
Vuorovaikutusvastaava:	Irmeli Mustalahti (Itä-Suomen yliopisto)

Tämän hetken suurimpia haasteita Suomessa ovat aktiivisen kansalaisuuden tielle kasaantuneet monenlaiset esteet. Etenkin nuorten (16-25v.) poliittinen epäluottamus ja turhautuminen ovat lisääntyneet, mikä näkyy mm. alhaisena äänestysaktiivisuutena ja kritiikkinä yhteiskuntaa kohtaan. Tämä voi horjuttaa yhteiskunnan tasapainoa ja vaikuttaa kielteisesti myös kestävään kasvuun. Nuorten yhteiskunnallisen osallistumisen kykyjä, ja toisaalta niiden tiellä olevia esteitä, ei tunnisteta. Vastoin yleistä tapaa kohdistaa nuoriin toimenpiteitä ylhäältä ohjattuina, monitieteisessä KAIKKI-NUORET -hankkeessa tutkitaan nuorten omia kestävän tulevaisuuden, kasvun ja hyvinvoinnin visioita. Edellä kuvattuihin haasteisiin vastaamiseksi nostetaan esiin kolme keskeistä kestävän kasvun edellytystä: hyvän hallinnon ja oikeusvaltioperiaatteen, digitaaliset innovaatiot sekä biotalouden. Nuorilla on strategisesti keskeinen asema yhteiskunnan kehittämisessä kaikilla näillä alueilla.